CENA NUMERU 50 GR. OPŁATA POCZTOWA UISZCZONA GOTÓWKĄ

Rok V. Kraków, dnia 1 października 1938 r. Nr. 10.

PRZEGLĄD SAMORZĄDOWY

MIESIĘCZNIK POŚWIĘCONY ZAGADNIENIOM ADMINISTRACYJNYM, GOSPODARCZYM I SPOŁECZNYM

TREŚĆ:

NAKŁADEM INSTYTUTU ADMINISTRACYJNO-GOSPODARCZEGO W KRAKOWIE.
WYKONANO W DRUKARNI „ORBIS", KRAKÓW-DĘBNIKI, UL. BARSKA 41.

INFORMACJE
O ZAMIESZCZANIU ARTYKUŁÓW W „PRZEGLĄDZIE SAMORZĄDOWYM"

1. Praca powinna być napisana na maszynie, na jednej stronie arkusza znormalizowanego z odstępem między wierszami.

2. Rozmiary notatki do kroniki nie powinny przekraczać objętości 3 stron, zaś rozmiary artykułu 6 stron maszynowego pisma.

3. Wydrukowane w Przeglądzie Samorządowym artykuły i notatki są honorowane.

4. Prace prosimy przesyłać pod adresem redaktora mgr Józefa Przetockiego, Kraków, Urząd Wojew. Basztowa 22

PRZEGLĄD SAMORZĄDOWY

MIESIĘCZNIK

POŚWIĘCONY ZAGADNIENIOM ADMINISTRACYJNYM, GOSPODARCZYM I SPOŁECZNYM

PRENUMERATA:
ROCZNA 6 ZŁOTYCH
PÓŁROCZNA 3 ZŁOTE
KWARTALNA 1 ZŁ. 50 GR.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
KRAKÓW
UL. KAPUCYŃSKA L. 2. TEL. NR. 112-50.
KONTO CZEKOWE P. K. O. Nr. 405.046.
REDAKCJA CZYNNA WE ŚRODY OD G. 18—19.
NACZELNY REDAKTOR PRZYJMUJE W PIĄTKI OD GODZINY 19 - 20.
NADESŁANYCH RĘKOPISÓW REDAKCJA NIE ZWRACA.

CENY OGŁOSZEŃ
CAŁA STRONA 100 ZŁ, $^1/_2$ STRONY 50 ZŁ, $^1/_4$ STRONY 30 ZŁ, $^1/_8$ STRONY 20 ZŁ. W TEKŚCIE O 20% DROŻEJ. PUBLIKACJE BILANSÓW O 50% DROŻSZE.

ROK V. KRAKÓW, DNIA 1 PAŹDZIERNIKA 1938. NR. 10.

HENRYK BIELAK.

Zagadnienia porządkowe.

W związku z wydanymi zarządzeniami porządkowymi i głosami prasy o „huraganie, jaki przeszedł nad Polską“ nasuwają się pewne uwagi, o których należałoby powiedzieć parę słów, albowiem sprawy te są aktualne nadal.

Nie ulega wątpliwości, że zarządzenia o podniesieniu wyglądu estetycznego osiedli, stanu sanitarnego obejść, były celowe, usprawiedliwione, oraz, że dzięki nim tylko sprawa ruszyła z miejsca. Wieloletnie zaniedbania w tym kierunku zostają usuwane. Poprawa wyglądu osiedli jest jednak pracą ciężką, kryjącą w sobie zagadnienie trudne, a to dlatego, że dotyka kieszeni, czasem biednych obywateli.

Następnie obserwuje się oportunizm i obojętność obywateli w stosunku do zarządzeń władz wogóle, a w szczególności do zarządzeń takich, które pociągają za sobą konieczności czynienia wydatków, nie dających w zamian żadnych korzyści materialnych. Potrzeby estetyczne są jeszcze w niedostatecznym stopniu odczuwane przez część obywateli, zwłaszcza małych miast, wskutek czego dużo jeszcze trzeba włożyć starań i pracy, ażeby tym problemem zainteresować ogół. Dlatego też zarządzenia porządkowe mogły być wykonane w terminie krótkim, tylko przy zastosowaniu presji władz w wyższym niż normalnie stopniu.

Wreszcie osoby załatwiające w terenie zarządzenia władz, nie zawsze należycie podeszły do sprawy.

Zastanawiając się nad sposobami właściwego podejścia do rozwiązania omawianego zagadnienia, trzeba jako pierwszy postulat wysunąć:

Dokładne i szczegółowe zapoznanie się z obowiązującymi przepisami prawnymi.

Należy koniecznie wglądnąć do dzienników ustaw, rozporządzeń, albowiem w każdej dziedzinie jest kilka, tak, że trudno wszystkie spamiętać. Przypomnienie i odświeżenie w pamięci tych norm prawnych jest wskazane, tym bardziej, że stanowią one podstawę właściwego działania i wskażą co czynić nam wolno, a czego nie.

Wielkim ułatwieniem w tej pracy byłoby zebranie wszystkich tych przepisów w jednym wydawnictwie, autoryzowanym przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

Następna czynność to przemyślenie sposobu

wykonania zarządzenia. Będzie to plan działania, od którego zależne będą wyniki.

Zwrócić trzeba uwagę:

1) na termin rozpoczęcia akcji,
2) zainteresowanie szerokiego ogółu,
3) techniczne przeprowadzenie akcji,
4) kontrola wydanych zarządzeń,
5) rygory.

Im wcześniej do akcji przystąpiono, tym lepsze osiągnięto wyniki i mniej było utyskiwań na zbyt krótkie terminy prac mających się wykonać. Termin wykonania zarządzeń porządkowych był dość długi, bo rozpoczął się w kwietniu i trwa do końca sezonu budowlanego. Zabranie się z miejsca do rzeczy przez odpowiednie czynniki, w sposób solidny, tak by zarządzenie wykonać najlepiej, dało nie na jednym terenie dobre rezultaty.

Ogół zainteresować można, czy to drogą ogłoszeń, czy też podać do wiadomości w sposób w danej miejscowości przyjęty, czy też na zebraniach rad miejskich, gminnych, sesjach wójtów, i sołtysów. Odpowiednie zainteresowanie ogółu sprawia to, że wielu, bez upomnień, nakazów, zarządzenia porządkowe wykonuje. Upraszcza to sprawę i jest dobrym przykładem do naśladowania, wzbudzając sąsiedzkie ambicje w kierunku lepszego utrzymania porządku, czystości, bardziej estetycznego urządzenia otoczenia.

Jak należałoby technicznie akcję przeprowadzić?

Pracę swą w terenie rozpocząć winny komisje; sanitarne i budowlane. Komisja bezpośrednio styka się z zainteresowanym i bardzo ważną rzeczą jest, jak ta komisja będzie nawiązywała kontakt ze stroną. Urzędowanie to, może być mniej lub więcej obywatelskie. Może mieć charakter również pogawędki, taki jednak by zamierzony cel osiągnąć. Czy sposób pracy komisji był właściwy, okaże się później. Nie ulega wątpliwości, że zbyt urzędowe podejście komisji daje gorsze efekty. Piszący te słowa, jako jeden z członków komisji, stwierdza, że odpowiednio prowadzona rozmowa ze stroną dużo sprawę upraszcza.

Jako główne zadanie, ma komisja przygotować stronę do przyjęcia i wykonania prac zawartych w nakazie. Komisja winna stronę na miejscu przekonać o konieczności prac jakie mają być wykonane, poruszając z jednej strony ambicje obywatelskie, z drugiej zaś zapoznając ją z faktem, że szkoda pieniędzy na grzywny, gdy te mogłyby być z powodzeniem użyte na dobry remont. Właściwe podejście do sprawy na miejscu w terenie, daje w rezultacie półgodzinnej pogawędki o charakterze urzędowo-towarzyskiej, to, że strona obiecuje mimo braku pieniędzy, gotówkę pożyczyć i w przeciągu krótkiego czasu remont przeprowadzić. Nakaz jest formalnością, gdyż na pewno będzie wykonany. Komisja wykonała dobrze swoje czynności. Wymaga to wiele taktu i pracy urzędujących komisyj. Komisja swą pracą objąć powinna tereny naprzód najbardziej ruchliwe, później zaś, dalsze rejony osiedla, aż do całkowitego przeglądnięcia wszystkich posesji. Należy jednak zapewnić w tych komisjach udział obywateli niezainteresowanych i bezstronnych.

W ślad za ustnym zarządzeniem komisji, należy zainteresowanemu doręczyć konkretny i formalny nakaz. Praca w biurze winna być tak usprawniona, by możliwie w jak najkrótszym czasie pisemne polecenie dotarło do strony.

Przy nakazie należałoby jeszcze zwrócić uwagę na terminy wykonania prac.

Nie mogą one być sztywne i te same dla wszystkich. Wykonanie zarządzeń w krótkich terminach okazało się niecelowe, następuje brak sił roboczych, cierpi na tym solidność prac, ma miejsce „fuszerka" obliczona na krótką metę.

Następnie zważyć należy na konieczność zorganizowania należytej kontroli wykonania wydanych poleceń. Bez kontroli nie można sobie wyobrazić wykonania jakiegokolwiek zarządzenia, a co za tym idzie, respektowania władzy jako takiej.

Z punktu widzenia ambicji strony, wskazane jest stwierdzenie na miejscu, należytego wykonania zarządzenia przez urzędowego funkcjonariusza. Ludzie lubią być chwaleni i chcą by władza wiedziała, że stosują się do wydanych zarządzeń.

Przy załatwianiu spraw wskazanym jest indywidualne traktowanie tychże, dokładna znajomość stosunków majątkowych, dochodowych stron.

Dla uzasadnienia przytaczam następujący przykład:

Na drodze w małym mieście na chodniku stała stara stodoła, za dawnych czasów zbudowana, kryta słomą. Właściciel jej, człowiek starszy, drobny rolnik, tak się nakazem usunięcia stodoły przejął, że gdyby tę stodółkę zniszczono i rozebrano popełniłby, albo samobójstwo, a napewno by się ciężko rozchorował. Mimo uprawomocnienia się decyzji, rozbiórki nie przeprowadzono, zgodzono się na przedłużenie terminu i przykrycie stodoły papą.

Każda sprawa wymaga poznania strony

i wczucia się czy nakaz wykonany przymusowo, nie wyrządzi zdaniem strony, niepowetowanej krzywdy i nie pociągnie za sobą innych skutków.

Przy tego rodzaju postępowaniu grzywny okazały się w pewnej miejscowości znanej piszącemu zbędne. Najgorzej bywa z ruszeniem akcji z miejsca. Dobry przykład kilku obywateli, pociąga za sobą wykonanie prac porządkowych innych. Przy stosowaniu tego rodzaju postępowania w dwóch jedynie wypadkach, na 850 wydanych nakazów sporządzono doniesienia, jako przykład, że akcja dała wyniki może służyć to, że w małym mieście na 760 wszystkich domów zostało odnowionych 345, zaś 15 starych ruder, sami właściciele rozebrali. Nie wliczam w to całe setki nowych estetycznych ogrodzeń, porządnych śmietników, ustępów, oraz t. p. prac.

Przy należytym podejściu do załatwianych spraw i właściwym wykonaniu otrzymywanych zarządzeń czy porządkowych, czy innych, osiągnie się na pewno zamierzony cel.

Tym większą satysfakcję będzie miała władza, jeżeli zainteresowani sami później stwierdzą, że dane zarządzenie było celowe, że n. p. czystość jest jednym z warunków należytego bytowania, że przyjemnie jest oglądać rzeczy estetyczne i miłe.

Rzecz oczywista osiągnąć to będzie można przy obywatelskim podejściu do sprawy, dużym nakładem czasu, solidności w pracy.

MGR JERZY MARZEC.

Wyniki działalności finansowo-gospodarczej Powiatowego Związku Samorządowego Tarnowskiego w roku 1937/38.

Podstawą racjonalnej i realnej gospodarki w ogólności, a samorządowej w szczególności, jest sporządzenie budżetu w oparciu na dokładnie przemyślonym programie prac dostosowanym do potrzeb powiatu i do wpływów dochodowych.

Nawet skromny budżet realny obejmujący najważniejsze, a należycie uplanowane na dłuższą metę prace wyda swoje owoce, zaś budżet nierealny, przedstawiający się cyfrowo bardzo dobrze, przyniesie więcej szkody, gdyż za nadto wielki rozmach bez oparcia na programie, oraz na realnych dochodach doprowadzić może łatwo do załamania się gospodarczego odnośnej instytucji.

To też w gospodarce samorządowej najważniejsze znaczenie posiada należycie opracowany program pracy dostosowany do potrzeb powiatu oraz do realnie obliczonych wpływów dochodowych, a o dobrocie budżetu stanowi jego wykonanie.

Budżet Powiatowego Związku Samorządowego w Tarnowie na rok 1937/38 był zasadniczo różnym od poprzednich, które były czysto wegetacyjne. Różnica ta polegała na tym, że wszystkie działy konsumcyjne, a w szczególności wydatki administracyjne, uległy znacznej redukcji, podczas gdy działy produktywne, przede wszystkim dział V (drogi), VI (oświata) i X (rolnictwo) znacznie się zwiększyły, atoli bez istotnej szkody dla innych działów.

To też prace na polu dróg, oświaty i rolnictwa wykazują należyte wyniki przedstawione poniżej, zaś wszystkie zamierzenia objęte budżetem zostały prawie w całości wykonane.

Budżet administracyjny za rok 1937/38 został wykonany: w wydatkach zwyczajnych w 99%, w dochodach zwyczajnych w 106%.

Do pomyślnego wykonania budżetu przyczyniły się wpływy dochodowe z podatków i opłat, które znacznie wzrosły w stosunku do lat ubiegłych wskutek intensywnego ich ściągania wraz z zaległościami, oraz zapomogi z Funduszu Pożyczkowo-Zapomogowego w łącznej sumie 22.500 zł. razem z gminami. W zestawieniu z okresami lat ubiegłych procent wykonania budżetu z roku 1937/38 podniósł się znacznie. Wynika z tego, że mimo bardzo ciężkiej sytuacji gospodarczej powiatu i jego samoniewystarczalności, zrobiono wszystko, co tylko było możliwym, aby skromny budżet powiatowy całkowicie zrealizować przy największej redukcji wydatków administracyjnych, które w roku 1937/38 wyniosły 63% kosztów administracyjnych z r. 1930/31, czyli, że w stosunku do roku 1930/31 nastąpiła ich obniżka w wysokości 37%.

Na ważniejsze poszczególne działy wydatkowano kwoty: w dziale V (drogi i place publiczne) kwotę 278.926 zł. 34 gr. (bez dróg państwowych), w dziale VI (oświata) kwotę 11.750 zł., w dziale VIII (zdrowie publiczne) kwotę 30.344 zł., a w dziale X (rolnictwo) kwotę 49.018 zł.

Wyniki prac w poszczególnych działach przedstawiają się następująco:

1) **Dział V (Drogi i place publiczne):**

a) d r o g i p o w i a t o w e.

W roku budżetowym 1937/38 prowadzono w dalszym ciągu budowę dróg powiatowych Koszyce—Wierzchosławice i Pleśna—Siedliska.

Na drodze powiatowej Koszyce—Wierzchosławice dokończono roboty ziemne na długości 46,5 mb kosztem 20.193,89 zł. i drogę tę wyszutrowano.

Na drodze powiatowej Pleśna—Siedliska wykonano objekty i roboty ziemne na długości 2,5 km kosztem 95.908,55 zł.

Z innych robót (konserwacje) zawałowano jezdni na długości 13 km, wybito kamienia i użyto tłucznia 6.446 m^3, dostarczono żwiru 1.547 m^3, ogółem wydano na to 148.165,20 zł., wybudowano 71 przepustów kosztem 11.346 zł. z tego na materiał 5.509 zł., na robociznę 5.837 zł.

b) d r o g i g m i n n e.

Prowadzono dalsze roboty na drodze gminnej Szczepanowice—Wojnicz, wykonując roboty ziemne i częściowo obiekty na długości 1.400 mb kosztem 7.372,65 zł. wliczając w to wartość szarwarku w kwocie 2.268 zł. 90 gr.

Gmina Ciężkowice budowała nadal drogę gminną Jastrębia—Słona wykonując szarwarkiem roboty ziemne i częściowo obiekty na długości 1 km.

Na drogach gminnych wybudowano 4 mosty, 152 przepustów kosztem 13.510 zł., z czego na materiał 7.500 zł., na robociznę 3.410 zł., zaś szarwark obliczony na 2.600 zł.

Ulepszono jezdni 48.000 mb, wykonano rowów 86.000 mb, zużyto 13.147 m^3 żwiru, wykonano ogółem robót wartości 127.718 zł.

2) **Dział VI. (Oświata).**

a) S z k o l n i c t w o p o w s z e c h n e.

W roku sprawozdawczym było:

szkół powszechnych . . .	89
dzieci uczęszczających . . .	15.064
nieuczęszczających	153

Według stopni organizacyjnych szkoły dzielą się na:

I	stopnia	o 1 nauczycielu	39	szkół
I	„	o 2 nauczycielach . . .	17	„
II	„	o 3-ch „ . . .	16	„
II	„	o 4-ch „ . . .	4	„
III	„	o 5-ciu „ . . .	4	„
III	„	o 6-ciu i więcej nauczycielach	9	„

Ogólna ilość izb lekcyjnych 209, a to:

w budynkach własnych	160
w budynkach wynajętych	49
odpowiednich dla celów szkolnych . . .	145
nieodpowiednich dla celów szkolnych . .	64

Na jedną izbę lekcyjną przypada 73 dzieci.

Powyższe zestawienie wykazuje konieczność budowy nowych szkół powszechnych. W zrozumieniu tego tut. Powiatowy Związek Samorządowy począwszy od roku 1933/4 w granicach swych funduszów przychodzi z pomocą finansową zarządom gminnym w wykonaniu obowiązku w tym kierunku. W roku 1937/38 pomoc ta znacznie wzrosła, gdyż na ten cel z funduszów powiatowych wydatkowano kwotę 10.000 zł. udzielając gminom zapomogi po 500 zł. na każdą wykończoną salę szkolną. Również Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych wydatnie poparło tę akcję udzielając dogodnych pożyczek w łącznej kwocie 15.000 zł.

To też akcja wydała swoje rezultaty, gdyż w roku 1937/38 częściowo wykończono 5 budynków szkolnych z 14 izbami lekcyjnymi, rozpoczęto budowę jednej 2-izbowej szkoły, a przygotowano materiał do budowy 7 szkół powszechnych.

b) **O ś w i a t a p o z a s z k o l n a.**

Prace prowadzone były nadal przez Powiatową Komisję Oświatową w ścisłej współpracy z Inspektoratem Szkolnym, a w oparciu o nauczycielstwo szkół powszechnych pod fachowym kierownictwem instruktora oświaty pozaszkolnej.

Prace obejmowały systematyczne kształcenie dorosłych, bibliotekarstwo i czytelnictwo, pracę oświatową wśród młodocianych oraz prace kulturalno-artystyczne, jak teatry i chóry ludowe.

Na tym polu w roku 1937/38 przeprowadzono:

Odnośnie kształcenia dorosłych:

Odbyto w 6-ciu miejscowościach ogółem 29 kursów systematycznych, uczestników razem 677.

Odbyto 23 kursy celem kształcenia przedpoborowych.

Prowadzono szkołę wieczorową dla dorosłych w Mościcach, która obejmowała 5 kursów po 83 uczniów.

Prowadzono uniwersytety wiejskie w Ciężkowicach i Woli Rzędzińskiej ogółem było 32 dni zajęć, a przeciętna frekwencja wynosiła 58 uczestników.

Odnośnie bibliotekarstwa i czytelnictwa: Powiatowa Centrala Bibliotek Ruchomych składała się z księgozbioru Wydziału Powiatowego i T. S. L.

Ogólny stan wynosił 4.397 tomów, w tym 502 tomów Wydziału Powiatowego. Było czynnych 58 bibliotek ruchomych, z których korzystało 2.197 czytelników.

Praca oświatowa wśród młodocianych była prowadzona, przy szkołach we formie Kół b. wychowanków, których było 26, a każde Koło liczyło przeciętnie 18 uczestników.

Prace kulturalno-oświatowe prowadzone były w zespołach teatru i chórów ludowych samodzielnych oraz przy organizacjach społecznych. Wydział Powiatowy zorganizował biblioteczkę teatralną liczącą 635 tomów. Wypożyczeń było 767.

3) **Dział IX. (Opieka Społeczna).**

Podobnie jak w latach poprzednich, Powiatowy Związek Samorządowy, nieposiadający własnych zakładów O. S., subwencjonował odnośne instytucje i organizacje pracujące na tym polu. Przede wszystkim subwencjonował Powiatowy Komitet Pomocy Dzieciom i Młodzieży, samodzielną organizację społeczną, opartą na Wojewódzkim Zrzeszeniu Organizacyj i Instytucyj Pomocy Dzieciom i Młodzieży w Krakowie, a prowadzącą całą akcję społeczną dotyczącą dzieci i młodzieży.

Dla zobrazowania wyników pracy tego Komitetu w roku 1937/38 podać należy następujące dane: Dożywianie dzieci, rozpoczęło się od 15. I. 1938 r. Początkowa ilość punktów 25, dzieci 717, z końcem marca 1938 r. ilość punktów 36, dzieci 1060.

Zakupiono i rozdzielono: 959 par obuwia, 340 kg tranu, zakupiono i rozdzielono 30 kompletów do gry w siatkówkę (wydatek 500 zł.) i przyborów szkolnych za 300 zł. Poza tym rozdzielono kilkadziesiąt ubrań, sweterów i płaszczyków. Ogółem przez ten okres wydatkowano na całą akcję kwotę 13.463 zł. 08 gr.

W sprawach opieki Społecznej poza akcją dzieci i młodzieży czynne były: Powiatowy Komitet O. S. oraz gminne i gromadzkie Komitety O. S. Komitety te były organami opiniodawczymi dla samorządów terytorialnych.

4) **Dział X. (Rolnictwo).**

Pracę oświatowo-rolniczą prowadzi się przez Okręgowe Towarzystwo Rolnicze wraz z Wydziałem Powiatowym w oparciu o Kółka Rolnicze oraz organizacje i Koła pochodne.

Na rolnictwo w poprzednich latach wydatkowano w stosunku do roku 1937/38 znacznie mniejsze kwoty, np. w roku 1936/37 wydatkowano kwotę 14.775 zł., podczas gdy w roku 1937/38 wydatkowano kwotę 49.018 zł. Wskutek tego przez tak znaczne zwiększenie kredytów tego działu stworzono dobre warunki rozwoju działalności zmierzającej do podniesienia rolnictwa.

Prace fachowe prowadzą: agronom powiatowy, instruktor P. R., instruktor ogrodnictwa, instruktor hodowli trzody chlewnej, instruktor hodowli bydła, instruktor Kół Gospodyń Wiejskich, a w roku 1938/39 przyjętym został ponadto instruktor rejonowy.

Ogniwa organizacyj rolniczych w terenie są:

Kółek rolniczych	60	członków	1.703
Kół Gospodyń Wiejskich . .	24	„	461
„ Młodzieży Ludowej . .	31	„	644
„ Sekcji Sadowniczej . .	40	„	1.390
„ Hodowców Trzody Chlew.	27	„	836
„ Pow. Związku Pszczel. .	14	„	218
„ Związku Hod. Koni . .	1	„	68

Wykonano roboty w r. 1937/38 w poszczególnych działach:

Oświata rolnicza.

W Kółkach Rolniczych przeprowadzono ogółem 210 kursów. Zapoczątkowano skup książek rolniczych, których jest 140, a nadto uruchomiono komisową sprzedaż książek rolniczych.

Szkołę Rolniczą w Wojniczu ukończyło 4 uczniów, a w Podegrodziu 1 uczeń, z tych 3 uczniów korzystało ze stypendium Wydziału Powiatowego.

Wycieczek zorganizowano 4, a to do Liskowa, Limanowej, Wojnicza i Mościc. W jesieni 1937 r. zorganizowano 8 pokazów rolniczo-hodowlanych.

Przysposobienie rolnicze.

Prace zakończyło 37 zespołów z 260 uczestnikami. Przeprowadzono po 2 lustracje w każdym zespole. Urządzono 10-dniowy kurs dla 47 przodowników. Kursy dla uczestników zespołów rejonowe odbyły się w 20 miejscowościach.

Koła Gospodyń Wiejskich.

Przeprowadzono następujące kursy: gotowania i pieczenia (6), przetwórstwa (14), kroju i szycia (1), trykotarstwa (4), prania (4), higieny (6), weterynar. (6). W 7 miejscowościach urządzono apteczki.

Akcja w Kołach Młodzieży Ludowej.

Zarząd Okr. Związku Młodzieży Ludowej zwraca baczną uwagę na współpracę Kół Mł. Lud. z Kółkami Roln. Obok P. R. Koła prowadzą oświa-

tę ogólną przez zebrania, czytelnictwo, bibliotekarstwo i prowadzenie świetlic. Biblioteki są czynne przy 15 Kołach. Dwa Koła posiadają własne domy ludowe.

Akcja wśród samodzielnych gospodarzy.

Zorganizowano zespoły w 13 miejscowościach, w których prowadzi się demonstracje nawozowe, bajcowanie zboża. Wybudowano 5 gnojowni, rozprowadzono 4 zaprawiarki do bajcowania zbóż. Zorganizowano i przeprowadzono w 6-ciu miejscowościach zespoły konkursowe z wychowem prosiąt. Rachunkowość rolniczą prowadzi 6 gospodarstw.

Odnośnie sadownictwa i warzywnictwa: Zorganizowano 9 nowych kół sadowniczych. Sady otoczono opieką fachową, przeprowadzono 16 kursów o skrapianiu i pielęgnowaniu drzew, 16 kursów pakowania owoców. Zorganizowano konkurs pielęgnowania drzew owocowych w 28 kołach z 235 uczestnikami. Konkurs ten będzie prowadzony przez 2 lata. W roku 1937/38 zakończono wystawę powiatową od 1—4 października, na której wystawiono 400 próbek owoców.

Walka ze szkodnikami była prowadzona intensywnie.

W roku 1937/8 założono 67 nowych sadów wzorowych wysadzając 4.430 drzewek owocowych, zaś istniejące sady powiększono o 5.500 sztuk drzewek. Na terenie powiatu jest ogółem 200.000 drzew owocowych.

Truskawczarnie handlowe prowadzi się w 80 gospodarstwach. Ponadto rozwija się uprawa rabarbaru.

Odnośnie roślinności polowej: Rozprowadzono nasion siewnych, a to: 116 q pszenicy, 50 q żyta, 250 q owsa, 80 q jęczmienia, 229,55 q ziemniaków, 1,25 q lnu i 0,20 q konopi.

Zorganizowano w 14 miejscowościach zespoły konkursowe uprawy roślin.

Zorganizowano przy Kółkach Rolniczych sekcje producentów ziemniaków rakoodpornych.

Demonstracje nawozowe przeprowadzono w 38 Kółkach Rolniczych na pólkach o powierzchni po 100 m^2.

Na łąkach przeprowadzono 10 demonstracyj nawozowych.

W dziedzinie ochrony roślin zwrócono baczną uwagę na tępienie ostu, chorób zbóż i na chrabąszcze.

Zalesiono kilka morgów nieużytków wysadzając 23.000 sosny, 500 jodeł i 3.000 jesionów.

Odnośnie pszczelarstwa: Zarejestrowanych jest 1.928 pni. Przerobiono 160 kg wosku. Rozprowadzono 3.950 kg cukru.

Wytwórczość zwierzęca: Powiat tarnowski w 3/4 powierzchni zajmuje rasa bydła czerwono-polskiego, a w 1/4 rasa bydła nizinnego.

Dla poprawy pogłowia bydła w 13 miejscowościach uruchomiano zespoły hodowlane. Prowadziło się poradnictwo żywieniowe indywidualne w 5 miejscowościach. Pokazowe żywienie bydła przeprowadzono w 3-ch miejscowościach. Kontrolę mleczności prowadzi się w 9 folwarkach (329 krów).

Powiat tarnowski podzielony jest na dwa rejony hodowlane ras i użytkowości trzody chlewnej.

Pierwszym jest typ świni bekonowej, drugim jest typ świni rasy krajowej kłapouch. Praca w dziale hodowli i zbytu trzody chlewnej koncentruje się w Pow. Związku Kół Hodowców i Prod. Trzody Chlewnej oraz w Kołach Hodowców istniejących przy Kółkach Rolniczych w ilości 27 z 836 członkami. Z Kół Hodowców dostarczono do bekoniarni ogółem 5.000 świń.

Odnośnie hodowli koni: Zarejestrowano w Związku Hodowców Koni 52 klaczy. Do remontu sprzedano 15 koni za ogólną kwotę 11.922 zł.

W roku 1937/38 zapoczątkowano akcję hodowli owiec.

W związku z tym uruchomiono jeden zespół konkursowy.

Nad zdrowotnością zwierzęcą czuwał powiatowy lekarz weterynaryjny. Tenże udzielał bezpłatnie porad łącznie z badaniem zwierząt na targowiskach i przy każdej sposobności pobytu w terenie. Tym porad udzielono ponad 100.

Spółdzielczość i organizacja zbytu.

Powstała nowa Spółdzielnia mleczarska w Pleśnej.

Przeprowadzono lustracje wszystkich mleczarń i filii udzielając fachowych porad. Zorganizowano w Ciężkowicach okręg. spół. mlecz.

Okręgowe Towarzystwo Rolnicze jest stale w kontakcie ze Spółdzielnią Roln. Handl. „Plon" w Tarnowie. Przy O. T. R. uruchomiono pośrednictwo w sprzedaży owoców.

Nawiązano kontakt z Małop. Związkiem Mleczarskim w Krakowie celem zorganizowania zbytu jaj. Powstało kilkanaście zbiornic jaj przy Kółkach Rolniczych.

Zorganizowano Spółdzielnię Owocarską z 67 członkami.

Przemysł ludowy rozwija się dalej pomyślnie

tym bardziej, że nowopowstała Kasa Bezprocentowego Kredytu dla Rolników Ziemi Krakowskiej i Podhalańskiej przychodzi z pomocą finansową we formie bezprocentowych pożyczek.

Takie są w ogólnych zarysach wyżej podane wyniki pracy w najważniejszych działach w r. 1937/38.

Oczywiście prace Pow. Związku Samorządowego Tarnowskiego wskutek braku odpowiednich funduszów nie mogły być prowadzone w rozmiarach uzasadnionych potrzebami, jednakowoż przy największej oszczędności i skrupulatności szczególnie w wydatkach administracyjnych rzeczowych i osobowych w tak skromnych granicach wpływów dochodowych wykonano możliwie jak najwięcej.

Kronika.

Dożynki powiatowe i złożenie daru na F. O. N. w Tarnowie.

Powiatowy Komitet do Spraw Młodzieży Wiejskiej przy Okręgowym Towarzystwie Rolniczym w Tarnowie który powstał na wiosnę roku bieżącego dla koordynacji prac młodzieży zorganizowanej a zajmującej się szczególnie pracą młodzieży w Przysposobieniu Rolniczym uczcił 10-cio lecie pracy Przysposobienia Rolniczego złożeniem pułkowi ziemi tarnowskiej sprzętu wojskowego w postaci 2 ciężkich karabinów maszynowych na tle powiatowych dożynek w dniu 18 września br.

Zbiórka na F. O. N. którą zajęła się specjalna Sekcja wyłoniona z Pow. Komitetu dała bardzo ładny wynik bo kwotę 9.000 zł zebranych w gotówce i naturaliach w ciągu krótkiego czasu od rolników naszego powiatu.

Zaznaczyć należy że powiat tarnowski złożył na F. O. N. w roku ubiegłym sumę przeszło 150.000 zł.

Uroczystość wręczenia sprzętu armii Komitet połączył z urządzeniem powiatowych dożynek. W dożynkach tych wzięła udział cała młodzież powiatu zorganizowana w organizacjach należących do Powiatowego Komitetu do Spraw Młodzieży Wiejskiej nie wykazując w uroczystości tej swej przynależności organizacyjnej i przez to dokumentując że sprawa obrony narodowej i postępu rolnictwa jest sprawą wspólną.

W przeddzień uroczystości barwna grupa reprezentacyjna przesunęła się ulicami miasta i złożyła wieniec na grobie Nieznanego Żołnierza.

W czasie uroczystości dożynkowych przedstawiciele Władz państwowych, duchownych, wojskowych oraz wybitne jednostki pracujące na polu społecznym wsi otrzymały od poszczególnych rejonów (gmin) wieńce z odpowiednimi przyśpiewkami. Specjalnym wyróżnieniem darzyła młodzież Gospodarza powiatu p. Starostę M. Syskę pamiętając o jego zasługach poniesionych na polu popierania rolnictwa a w szczególności przysposobienia rolniczego wśród młodzieży. Uroczystość transmitowana była przez Polskie Radio.

W tym samym dniu po uroczystościach dożynkowych społeczeństwo miasta Tarnowa oraz Roman X. Sanguszko z powiatu złożyli również pułkowi ziemi tarnowskiej dar w formie 5 ciężkich karabinów maszynowych.

W dożynkach wzięło udział przeszło 2.000 młodzieży wiejskiej.

Po uroczystościach dożynkowych odbyła się zabawa ludowa.

Społeczeństwo gorlickie wykańcza 2-piętrowy gmach szkoły powszechnej.

W niedzielę dnia 4 września z inicjatywy burmistrza Kwaskowskiego odbyło się inauguracyjne posiedzenie Komitetu Obywatelskiego wykończenia gmachu 7-kl. szkoły powszechnej im Generała Bronisława Pierackiego w Gorlicach. U stołu prezydialnego zasiedli zastępca inspektora szkolnego p. Sawicki, wiceprezes gorlickiego Oddziału Towarzystwa Popierania Budowy Publ. Szkół Powszechnych Wojciech Szatko oraz prezes Koła Powiatowego Z. N. P. pan Wąsacz. Na Zebranie to, które miało miejsce już w wykończonym skrzydle nowej szkoły przybyło z górą 70 osób. Zebrani postanowili zebrać w jaknajkrótszym czasie potrzebne do zupełnego wykończenia szkoły fundusze w sumie około 30.000 zł. i w tym celu wybrali ściślejszy Komitet wykonawczy.

Należy zaznaczyć, że roboty wykończenia 2-piętrowego budynku szkolnego posuwają się niesłabnącym tempem, tak że całość może być oddana do użytku w pierwszych dniach listopada. Dotychczas Gmina miasta Gorlic wydatkowała na budowę 190.000 zł. w czym pożyczka z Towarzystwa Popierania Budowy Publ. Szkół Powszechnych w sumie 35.000 zł. Budowa została rozpoczę-

ta w dniu 14 czerwca 1936 r., a obecnie po dwu latach jest już oddanych do użytku część sal na parterze.

Do zupełnego wykończenia potrzeba jeszcze 30.000 zł. Uchwalono rozwinąć akcję zbiórkową wśród społeczeństwa miasta Gorlic i powiatu, przy czym składający ofiarę 10 zł. będą umieszczeni na pamiątkowej tablicy ogólnej, ofiarodawca 100 zł. będzie miał wmurowaną swoją cegiełkę, blok marmurowy z nazwiskiem względnie firmą będzie kosztował 500 zł. Zaś fundatorzy wykończenia oddzielnych sal szkolnych kosztem 1.500 zł. będą wpisani do specjalnej księgi fundatorów.

Zaraz tego samego dnia wpłynęła ze strony Komitetu Rodzicielskiego Męskiej Szkoły Powszechnej w Gorlicach deklaracja 1.500 zł. na wykończenie jednej sali. Również wyrazili swą gotowość dla zadeklarowania ofiar na najbliższym swym zebraniu pracownicy samorządowi miejscy, a prezes Z. N. P. pan Wąsacz zapewnił o gotowości jaknajszybszego współdziałania w akcji ze strony nauczycieli szkół powszechnych powiatu. Zebrani postanowili prosić o protektorat Pana Starostę Powiatowego Mgr Juliana Styczyńskiego oraz Inspektora Szkolnego Pana Franciszka Gunię.

Komitet żywi nadzieję, że niejedna z firm naftowych tak licznie rozsianych w najbliższej okolicy Gorlic będzie fundatorką niejednej sali i niejednego bloku marmurowego. W ten sposób doroczne Święto Niepodległości w dniu 11 listopada zgromadzić powinno całe społeczeństwo gorlickie w całkowicie już wykończonym nowym gmachu szkolnym.

Związek Międzykomunalny dla Popierania Kalwaryjskiego Wytwórstwa Meblowego i Drobnego Rzemiosła Wiejskiego w Kalwarii.

Omawiana wielokrotnie na łamach Przeglądu Samorządowego sprawa organizacji wytwórstwa meblowego w Kalwarii i okolicy weszła wreszcie w stadium realizacji.

Zanim jednak przejdziemy do omówienia sposobów rozwiązania zagadnienia przypominamy je po krótce.

W Kalwarii i w okolicznych wioskach istnieje około 700 drobnych warsztatów stolarskich pracujących przeważnie systemem chałupniczym. Wartość mebli wytwarzanych co rocznie przez te warsztaty oceniana jest na około 4 miliony złotych. Większość tych warsztatów uzależniona jest od niepożądanych nakładców, których działalność uboży wytwórców i utrudnia podniesienie poziomu produkcji.

W tych warunkach praca organizacyjna musi zmierzać do wyeliminowania niepożądanych nakładców przez zbliżenie wytwórcy do odbiorcy. Pracę tą zapoczątkowały Targi Kalwaryjskie i Spółdzielnia „Stolarz“. Rychło jednak wyłoniła się potrzeba uzupełnienia dorocznych akcji Targów stałą halą Targową. Jednocześnie daje się bardzo odczuwać brak suszarni drzewa.

Czynniki miejscowe już od dłuższego czasu zabiegały o uzyskanie środków na wykonanie obu tych obiektów, podejmowane jednak zabiegi nie dawały wyników.

Obecnie dzięki zabiegom wszystkich zainteresowanych czynników, a w szczególności Zarządu Targów, Krakowskiej Izby Rzemieślniczej i samorządu terytorialnego udało się sprawę ująć w konkretny plan działania, który jest już w toku wykonywania.

Do wykonania zadania a w szczególności wybudowania hali targowej wraz z suszarnią powołano Związek Międzykomunalny dla Popierania Kalwaryjskiego Wytwórstwa Meblowego oraz Drobnego Przemysłu Wiejskiego w Kalwarii. Do Związku przystąpiły na razie gminy miejska i wiejska w Kalwarii, na terenie których znajdują się warsztaty stolarskie. Do Związku mogą przystąpić inne związki samorządowe. Członkowie zadeklarowali udziały po zł. 40.000 z czego 30.000 zł. (po 15.000 zł.), płatnych w ciągu trzech lat, oraz parcelę wartości 50.000 zł.

Koszt budowy hali targowej nie licząc wartości parceli wyniesie około 130.000 zł., koszt budowy suszarni drzewa zł. 25.000. W pierwszym roku ma być wybudowana część hali o 22 stoiskach kosztem 72.000 zł. i suszarni drzewa. Koszta te mają być pokryte z udziałów członków Związku i z pożyczki z kredytów chałupniczych uruchomionych przez Rząd!

Po wybudowaniu hali i suszarni drzewa projektuje się wydzierżawienie tych obiektów spółdzielni stolarskiej „Stolarz“, która ma stać się ośrodkiem organizacyjnym samopomocy finansowej i pracy nad podnoszeniem poziomu wytwórstwa meblowego w Kalwarii.

Zjazd Delegatów Związku Miast Małopolskich.

W dniach 7—8 września br. w sali obrad Rady Miejskiej we Lwowie odbyły się obrady Zjazdu delegatów Miast Małopolskich. W Zjeździe wzięło udział ok. 100 delegatów.

Zjazd zagaił prez. dr Ostrowski.

Po załatwieniu spraw bieżących wygłoszono następujące referaty:

1) Referat na temat aktualnych spraw samorządu miejskiego — dyrektor Zw. Miast Polskich Porowski.

2) „Budowa i rozwój miasta portowego Gdyni“ — komisarz Rządu miasta Gdyni mgr F. Sokół.

Z porządku dziennego:

3) „Miejskie inwestycje asenizacyjne“ — prof. dr Otto Nadolski.

4) „Zagadnienia finansowania miast Małopolskich przez Centralną Małopolską Kasę Oszczędności we Lwowie“ — dyrektor Leonard Makowski.

5) „Potrzeby inwestycyjne małych miast i możliwości ich realizacji“ — Starosta powiatowy lwowski p. Leon Zamecznik.

W drugim dniu obrad — po dyskusji uchwalono następujące rezolucje:

1. Biorąc pod uwagę ciężkie położenie polityczne i gospodarcze na terenie międzynarodowym oraz konieczność jak najbardziej solidarnego wysiłku całego społeczeństwa dla obrony Państwa, Walny Zjazd Delegatów Miast Małopolskich oświadcza, że tak miasta całej Małopolski, jak też Zarządy Miejskie poprą w tym kierunku wszelkie poczynania oraz inicjatywę Rządu wszystkimi stojącymi do ich dyspozycji środkami i zasobami.

Celem umożliwienia miastom sprostania tym wielkim zadaniom należy jak najrychlej ugruntować w całej rozciągłości samorząd, zapewnić warunki dla rozwoju jego gospodarczej działalności i ułożyć właściwie stosunek administracji rządowej do samorządu.

2. Zjazd Delegatów Miast Małopolskich we Lwowie widzi w uchwaleniu przez ciała parlamentarne w ciągu ostatniego roku ustaw, dotyczących samorządu oraz w zapowiedziach Rządu przeprowadzenia gruntownej reformy finansów komunalnych, pomyślny dla samorządu zwrot w ustosunkowaniu się do niego czynników miarodajnych.

Zjazd apeluje tedy do Rządu oraz ciał ustawodawczych o kontynuowanie rozpoczętej akcji, zmierzającej do uregulowania podstawowych zagadnień samorządowych oraz najusilniej apeluje o powołanie do współpracy przedstawicieli samorządu przez zorganizowanie, w oparciu o ustawę, Państwowej Rady Samorządowej, jako stałego organu opiniodawczego Rządu.

3. Niezależnie od konieczności przyspieszenia prac nad zasadniczą reformą finansów samorządowych, Zjazd uznaje konieczność zastosowania dalszych doraźnych środków, zmierzających do poprawy finansów samorządowych.

4. Wskutek przymusowej bezczynności szeregu miast w dziedzinie inwestycyj, a nawet renowacji istniejących urządzeń, zakładów i przedsiębiorstw samorządowych, wywołanej długoletnim kryzysem gospodarczym, Zjazd uznaje również za konieczne jak najszybsze udostępnienie miastom niskooprocentowanego, długoterminowego kredytu, dostosowanego do zdolności finansowej poszczególnych miast.

5. Zjazd stwierdza pilną potrzebę przyspieszenia uporządkowania w drodze ustawodawczej stosunków pracy w samorządzie terytorialnym oraz skodyfikowania przepisów, dotyczących ustroju samorządu i poddania rewizji przepisów o nadzorze państwowym nad samorządem w kierunku zwiększenia stopnia koniecznej samodzielności w twórczych poczynaniach organów samorządowych.

6. Nawiązując do ust. 4-go rezolucji, Zjazd widzi możliwość zorganizowania w najbliższej przyszłości odpowiednich kredytów dla miast małopolskich na cele gospodarcze i inwestycyjne, w jak najrychlejszym:

a) zatwierdzeniu statutu Centralnej Małopolskiej Kasy Oszczędności we Lwowie,

b) upoważnieniu jej do emisji obligacyj komunalnych.

7. Zjazd wzywa Zarząd Związku, by dołożył starań, aby przy uchwaleniu statutu Centralnej Małopolskiej Kasy Oszczędności we Lwowie zapewniono władzom tej kasy możliwość udzielania samorządom miejskim kredytów długoterminowych na budowę szkół.

Zjazd przyjął także następujące uchwały sekcji miast mniejszych powzięte w ramach Ogólnego Zjazdu:

1. Sekcja Miast Mniejszych zwraca się do Zarządu Związku z prośbą o interwencję u władz właściwych w sprawie przyspieszenia wykonania noweli do ustawy o poprawie finansów związku samorządu terytorialnego i o zmianie ustawy o tymczasowym uregulowaniu finansów komunal-

nych, szczególnie w sprawie wypłaty dotacji Skarbu Państwa, przewidzianej w art. 1 tej ustawy.

2. Sekcja Miast Mniejszych prosi Zarząd Związku o interwencję w Tymczasowym Wydziale Samorządowym w likwidacji o umorzenie zaległych dopłat na szpitalnictwo oraz o wydatne obniżenie bieżących dopłat, które w obecnej wysokości przekraczają możliwości finansowe miast i nie stoją w żadnym stosunku do rzeczywistych świadczeń szpitali.

3. Sekcja Miast Mniejszych prosi Zarząd Związku o interwencję, by należytości z tytułu:

a) kwaterunku wojskowego, b) opłat za wodę, c) udziału władz szkolnych w utrzymywaniu szkół zawodowych i dokształcających — były terminowo i w należytej wysokości wypłacane.

4. Sekcja Miast Mniejszych uważa za rzecz nieodzowną udostępnienie miastom małym kredytów rządowych, Funduszu Pracy i Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych na:

a) budowę szkół, b) motoryzację straży pożarnych, c) inwestycje drogowe, d) łaźnie publiczne, e) chłodnie i t. p.

5. Sekcja Miast Mniejszych prosi Zarząd Związku o interwencję u czynników miarodajnych, by elektrownie okręgowe szły małym miastom jak najbardziej na rękę odnośnie obejmowania miast tych zasięgiem swych urządzeń elektryfikacyjnych, przy czym sprzedaż prądu powinna pozostać w rękach odnośnego miasta.

6. Sekcja Miast Mniejszych przypomina swoją uchwałę z roku ubiegłego w sprawie przyznania pracownikom samorządowym i członkom Zarządów Miejskich zniżek kolejowych.

7. Sekcja Miast Mniejszych prosi Zarząd Związku o interwencję w sprawie nieobciążania miast funkcjami leżącymi w ramach działalności Policji Państwowej i jej kompetencji odnośnymi przepisami ustawowymi przyznanymi.

8. Sekcja Miast Mniejszych postanawia zorganizować w drugiej połowie października rb. wycieczkę objazdową po małych miastach Małopolski, celem bliższego zapoznania się z poszczególnymi ich urządzeniami komunalnymi, organizacją pracy w Zarządach Miejskich i stanem gospodarki.

9. Sekcja Miast Mniejszych postanawia powołać do życia w celu propagandy sprawy budowy drogi wodnej Bałtyk—Morze Czarne specjalny komitet w osobach burmistrzów 12-tu miast położonych na trasie projektowanej drogi, na jej odcinku od Śniatynia do Sandomierza.

Prezesem Związku miast małopolskich wybrany został ponownie prezydent Lwowa dr Ostrowski, wiceprezesami dr Kaplicki, prezydent m. Krakowa, dr Weryński, wiceprezydent m. Lwowa, Stanisław Widacki, prezydent m. Tarnopola, Tadeusz Gdula, burmistrz m. Chrzanowa, sekretarzem wybrano ponownie magistra Pawluka, radcę zarządu m. Lwowa, ponadto wybrano do zarządu 14 osób.

Ogólnopolski Kongres Komunalnych Kas Oszczędności we Lwowie.

W dniach 10 i 11 września br. odbył się we Lwowie IV Ogólnopolski Kongres Komunalnych Kas Oszczędności. W Kongresie wzięło udział ok. 600 osób, reprezentujących kasy oszczędności z całej Polski. Ponadto na Kongres przybyli liczni przedstawiciele Rządu, banków państwowych, samorządu gospodarczego i terytorialnego, oraz związków i instytucyj społecznych.

Po zagajeniu przewodniczącego p. Prezesa Dolanowskiego, który podkreślił stale zwiększającą się rolę komunalnych kas oszczędności w życiu gospodarczym Państwa i po przemówieniach powitalnych gości, Dr Uhma wygłosił referat pod tyt. „Rola Komunalnych Kas Oszczędności w rozwoju kapitalizacji wewnętrznej w Polsce".

W godzinach popołudniowych obradowały Komisje Kongresu, na których wygłoszono następujące referaty:

1) „Działalność kredytowa K. K. O. dla sfer rolniczych" — Dr Z. Witkowski z Poznania. (Kom. I).

2) „Próba życia nowych przepisów prawnych dla K. K. O." — Inspektor B. Olszewski z Warszawy. (Kom. II).

3) „Finansowanie przez K. K. O. stanu średniego". — Dyrektor Tułacz z Katowic. (Kom. III).

Po referatach odbyła się dyskusja, po której uchwalono projekty rezolucyj na plenum Kongresu, które odbyło się w drugim dniu obrad w sali Rady Miejskiej.

Uchwalone jednomyślnie przez Kongres rezolucje brzmią następująco:

I. W sprawie kredytów dla rolnictwa:

1) Doceniając konieczność odbudowy kredytu rolnego, jako nieodzownego warunku podniesienia gospodarczego wsi oraz intensyfikacji poczynającej się rentować produkcji rolniczej — IV

Ogólnopolski Kongres Komunaln. Kas Oszczędności apeluje do Komunalnych Kas Oszczędności o pozytywne ustosunkowanie się do zagadnienia finansowania sfer rolniczych.

2) Kongres wyraża przekonanie, że ekspansja kredytowa Komunalnych Kas Oszczędności wśród rolnictwa może się rozwijać jedynie pod warunkiem utrzymania zaufania i ładu prawno-gospodarczego w stosunkach kredytowych.

3) Mając na względzie okoliczność, iż realizacja pomocy finansowej przewidzianej w ustawodawstwie konwersyjnym w licznych wypadkach jest opóźniona i utrudniona — Kongres zwraca się z apelem do czynników kompetentnych o zapewnienie Kasom możliwości łatwego upłynnienia, w razie potrzeby, akceptów Banku Akceptacyjnego, które były pomyślane jako instrument upłynnienia skonwertowanych wierzytelności rolniczych.

4) Kongres deklaruje gotowość nawiązania najściślejszej współpracy z organizacjami reprezentującymi rolnictwo celem dostosowania działalności kredytowej Komunalnych Kas Oszczędności do istotnych potrzeb rolnictwa.

5) Mając na uwadze wielką pożyteczność dla rolnictwa ulgowych kredytów celowych z funduszów Państwowego Banku Rolnego, Kongres uważa za wskazane, aby Komunalne Kasy Oszczędności brały w dalszym ciągu udział w rozprowadzaniu tychże kredytów wśród rolnictwa.

II. W sprawie finansowania stanu średniego.

1) Zważywszy, że K. K. O., z samego powołania stanowią naturalne źródło kredytu i opieki finansowej dla stanu średniego, a tworzenie polskiego stanu średniego jest jednym z zasadniczych warunków rozwoju gospodarczego Państwa, wyrównując historyczne zaniedbania okresu przedrozbiorowego, Kongres K. K. O. zaleca wszystkim Kasom szczególną troskę i głęboko wnikającą opiekę nad rozwojem akcji kredytowej dla polskiego stanu średniego.

2) Ponieważ niski stan ekonomiczny najdrobniejszego rzemiosła i drobnego detalicznego handlu, które to warstwy stanowią naturalną podstawę rozwojową stanu średniego, utrudnia im korzystanie z pożyczek w instytucjach kredytu zorganizowanego — Kongres zaleca Komunalnym Kasom Oszczędności należytą opiekę i czynną współpracę z polskimi bezprocentowymi kasami pożyczkowymi, które stanowią najdogodniejszą formę pomocy kredytowej dla tych warstw pożyczkobiorców.

Kongres zaleca Komunalnym Kasom Oszczędności stałe dążenie do potanienia kredytów dla stanu średniego oraz żywy współudział w rozprowadzaniu specjalnych kredytów rzemieślniczych z funduszów publicznych.

4) Zważywszy, że interpretacja obowiązujących przepisów ustaw i rozporządzeń odnośnie zabezpieczeń kredytów udzielonych przez Kasy, całą wagę przerzuca na zabezpieczenia rzeczowe, zapoznając w zupełności tak ważny czynnik, jakim jest osobista uczciwość, rzetelność i dobra wola kredytobiorców — Kongres zaleca Kasom uwzględnianie na własnym terenie działalności rzemieślników i kupców, których rzetelność i inicjatywa zasługuje na zaufanie i pełne poparcie kredytowe i których gwarancje osobiste mogą w dostatecznej mierze zastąpić gwarancje rzeczowe.

5) IV Ogólnopolski Kongres Komunalnych Kas Oszczędności zwraca się z apelem do polskich zrzeszeń gospodarczych rzemiosła i kupiectwa, by ze swej strony dołożyły wszelkich starań:

a) w kierunku zorganizowania dla swych członków odpowiednich form wzajemnej gwarancji kredytowej;

b) w kierunku wprowadzenia takich form księgowości, któreby z jednej strony dawały kupcowi lub rzemieślnikowi oraz Komunalnym Kasom Oszczędności dokładny obraz stanu jego interesów, zaś z drugiej strony umożliwiły racjonalną kontrolę zaciągniętego kredytu.

III. W sprawie ustawodawstwa o K. K. O.

1) Kongres stwierdza, że Dekret Prezydenta Rzplitej z dnia 24. X. 1934 r. o K. K. O. wraz z rozporządzeniami wykonawczymi rozwiązuje lepiej szereg ważnych zagadnień, dotyczących organizacji i działalności Komunalnych Kas Oszczędności, niż czyniło to prawo z 1927 r.

2) Aczkolwiek nowe prawo — rzecz prosta — nie będzie ostatecznym etapem w kształtowaniu porządku prawnego w Komunalnych Kasach Oszczędności i dalszy rozwój tych instytucyj wysunie zapewne w przyszłości konieczność zmiany niektórych przepisów, to jednak dotąd zebrane doświadczenia nie dyktują potrzeby dążenia do zasadniczej nowelizacji obecnie obowiązującego ustawodawstwa o Komunalnych Kasach Oszczędności.

3) Raczej należy uznać, że ewentualna szybka a zasadnicza nowelizacja ustawodawstwa z 1934 roku mogłaby wywołać zakłócenia w strukturze organizacji Komunalnych Kas Oszczędności do-

piero od niedawna gruntownie przeprowadzonej i mogłaby się odbić szkodliwie na ciągłości i spokoju pracy, a zatem byłaby niekorzystna dla interesów Komunalnych Kas Oszczędności".

Dla zadokumentowania sympatii uczestników Kongresu dla Lwowa, Kongres uchwalił przez aklamację złożyć na ręce p. Dr Uhmy, jako prezesa Sekcji Wschodniej T. S. L., odpowiednią kwotę z funduszów Związku K. K. O. na utrzymanie przez jeden rok jednej ze szkół T. S. L. na Kresach.

Przegląd ustaw, rozporządzeń, zarządzeń, okólników i wyroków N. T. A.

W sprawie wykonania ustawy o środkach finansowych na popieranie gospodarczo uzasadnionego kształtowania cen artykułów rolniczych.

W Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 26 został ogłoszony okólnik Nr. 30 z 3. IX. 1938 r. Nr. S. G. 73/1/1 o współdziałauiu władz administracji ogólnej i organów związków samorządowych przy wykonaniu ustawy o środkach finansowych na popieranie gospodarczo uzasadnionego kształtowania cen artykułów rolniczych.

Czasowe ograniczenie egzekucji u właścicieli gospodarstw wiejskich.

W Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 26 został przedrukowany okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 12 sierpnia 1938 r. L. D. V. 21452/1/38 w sprawie czasowego ograniczenia egzekucji u właścicieli gospodarstw wiejskich. Ograniczenia te mają moc do 15 października b. r.

Upoważnienie władz samorządowych do karania nakazami karnymi.

W Krakowskim Dzienniku Wojewódzkim Nr. 18 zostało ogłoszone rozporządzenie Wojewody Krakowskiego z 12 września 1938 r. w sprawie upoważnienia władz samorządowych do karania nakazami karnymi.

Rozporządzenie to oparte na podstawie art. 45 pkt. 3 rozp. Prez. R. P. z 22. III. 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 365) upoważnia przełożonych gmin miejskich i wiejskich, podległych powiatowym władzom administracji ogólnej województwa krakowskiego, do nakładania kar w formie nakazów karnych do wysokości trzech dni aresztu lub 50 zł. kary pieniężnej w wypadkach wykroczeń wymienionych w rozporządzeniu.

Niewłaściwe zachowanie się pokrzywdzonego nie pozbawi go charakteru urzędnika pełniącego czynności służbowe (art. 132 i 133 k. k.).

Sąd Najwyższy orzeczeniem z 28. II. 1938 r. Nr. 2 k 1666/37 orzekł, że skoro urzędnik w czasie pełnienia służby został zelżony i napadnięty przez oskarżonego, to działanie jego zmierzające do odparcia bezprawnego zamachu jest działaniem w obronie koniecznej, a więc czynnością prawną i nawet przekroczenie tej obrony nie miałoby żadnego wpływu na charakter pokrzywdzonego jako urzędnika i na dokonywane przez niego czynności służbowe.

Fałsz dokumentu w przeciwstawieniu do poświadczenia nieprawdy (art. 187 i 287 k. k.).

Sąd Najwyższy w orzeczeniu z 18. I. 1938 r. Nr. 1 k. 1596/37 orzekł, że przerobienie dokumentu jako czynność materialna wypełnia istotę czynu z art. 187 k. k. nie wiążąc się bynajmniej z umieszczeniem lub poświadczeniem nieprawdziwych informacji, t. j. tak zwanym nieściśle fałszem intelektualnym, gdyż w rozumieniu k. k. fałsz jest zawsze tylko bądź podrobieniem nie istniejącego, bądź przerobieniem istniejącego dokumentu.

Określenie pojęcia urzędnika i obowiązku służbowego w rozumieniu k. k. (art. 392 i 134 k. k.).

Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 28. IV. 1938 r. Nr. 1 k. 1/38 orzekł, że:

1. Urzędnikiem w rozumieniu art. 134 i 292 k. k. jest osoba pozostająca w służbie Państwa lub samorządu bez względu na sposób ustanowienia w służbie.

2. obowiązek służbowy urzędnika według art. 134 k. k. polegać może nie tylko na wykonywaniu czynności zarządu, lecz także na spełnianiu czynności wykonawczych i pomocniczych, obowiązek taki opierać się może nie tylko na przepisach, instrukcjach służbowych itd., lecz także na zleceniu przełożonego, dotyczącym konkretnego przypadku.

Nowe urządzenia w dawnych budynkach.

N. T. A. w wyroku z 27. X. 1937 L. rej. 3808/35 orzekł, że postanowienia, objęte § 16 przepisów miejscowych dla m. Krakowa o usuwaniu nieczy-

stości i wód opadowych z 13. VII. 1934, Krak. Dz. Woj. poz. 120, o ile ustanawiają obowiązek urządzenia w budynkach, wzniesionych przed wejściem w życie prawa budowlanego z 16. II. 1928 r., w każdym co najmniej trzyizbowym mieszkaniu osobnego ustępu, wychodzą poza ramy tegoż prawa.

Sposób liczenia 15-lecia wysługi emerytalnej.

N. T. A. w wyroku z 11. X. 1937 L. rej. 8129/34 orzekł, że w myśl § 13 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 8. VII. 1932 r. Dz. U. poz. 577, zaliczenie do wysługi emerytalnej ułamków roku, wynoszących więcej niż 6 miesięcy, za pełny rok, wywiera wpływ także na uzasadnienie roszczenia o uposażenie emerytalne.

3-dniowy termin zawiadomień U. S. przez szpitale samorządowe.

W piśmie okólnym z dnia 22. VII. 1938 r. Nr. S. S. 51-600-1 (Dz. Urz. Nr. 22, poz. 132), Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przypomniało o obowiązku zachowania trzydniowego terminu zawiadamiania właściwej ubezpieczalni społecznej o przypadkach przyjęcia do leczenia szpitalnego chorych nie zleconych przez ubezpieczalnie w myśl ust. 2 art. 127 ustawy o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. Nr. 51, z 1933 r., poz. 396). W piśmie przepisany jest tryb postępowania w powyższym zakresie oraz obowiązki przełożonego związku samorządowego, utrzymującego szpital.

Przerwanie rocznego okresu, wymaganego do utraty prawa do opieki społecznej.

Mieszkaniec jednego z miast nabył zgodnie z art. 8 ustawy z 16. VIII. 1923 r. o opiece społecznej (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 726) prawo do trwałej opieki społecznej ze strony tego miasta, a następnie zamieszkał w innym mieście.

Po upływie 10 miesięcy od chwili zmiany miejsca zamieszkania, gmina miejska zmuszona była roztoczyć opiekę nad wymienionym w formie udzielania mu i jego rodzinie co miesiąc trwałej pomocy w naturaliach i lekarstwach. Gmina ta następnie zwróciła się do gminy poprzedniego miejsca zamieszkania o zwrot poczynionych wydatków. Gmina zobowiązana uznała swój obowiązek zwrotu powyższych wydatków jedynie za czas do dnia, w którym upłynął roczny okres od chwili zmiany miejsca zamieszkania przez osoby objęte opieką społeczną, twierdząc, że po upływie tego okresu nabyły one prawo do opieki społecznej w gminie nowego miejsca zamieszkania.

Ministerstwo Opieki Społecznej rozstrzygając na podstawie § 1 B rozporządzenia z dnia 31. VII. 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 70, poz. 683) w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych powyższą sprawę, udzieliło wyjaśnień, z których wynika co następuje.

Niesłuszne jest stanowisko gminy poprzedniego miejsca zamieszkania, że zainteresowane osoby utraciły w tej gminie prawo do trwałej opieki społecznej, gdyż udzielane im co miesiąc przez gminę nowego miejsca zamieszkania wsparcie trwałe przyznane zostało jeszcze przed upływem roku od chwili zmiany miejsca zamieszkania.

Art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 16 sierpnia 1923 r. o opiece społecznej nie mówi wprawdzie, iż udzielenie stałej opieki w formie zapomogi miesięcznej powoduje przerwanie biegu czasokresu rocznego, wymaganego do utraty prawa do opieki trwałej, jednak należy dojść do takiego wniosku, biorąc pod uwagę, że wybór formy opieki zależy od gminy pobytu, oraz że gmina obowiązana do opieki trwałej ma prawo wyboru albo żądania odesłania osoby korzystającej w innej gminie z jakiejkolwiek formy opieki, albo pokrywania kosztów tej opieki.

Zastosowanie pierwszego z powyższych dwóch przypadków, t. j. odesłanie zainteresowanych osób do gminy obowiązanej do trwałej opieki społecznej, niewątpliwie powodowałoby, że osoby te w dalszym ciągu posiadałyby prawo do trwałej opieki w tej gminie. Również gdyby gmina nowego miejsca zamieszkania umieściła zainteresowane osoby w zakładzie opiekuńczym, zachowałyby one zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 16. VIII. 1923 r., w dalszym ciągu prawo do trwałej opieki ze strony gminy poprzedniego miejsca zamieszkania.

Jeśli więc gmina pobytu (nowego miejsca zamieszkania) powołana zresztą do wyboru najwłaściwszej formy opieki, zastosowała formę tańszą (udzielanie stałej pomocy w lekarstwach i naturaliach), chociaż nie wymienioną w ustawie — brak jest podstaw prawnych do odmiennego traktowania skutków prawnych, wynikających ze stosowania tej formy opieki w porównaniu z formą wymienioną w art. 9 ustawy (umieszczenie w zakładzie opiekuńczym).

W związku z powyższym gmina poprzedniego miejsca zamieszkania zobowiązana jest do zwrotu wszystkich kosztów uskutecznionych w związku z roztoczeniem stałej opieki społecznej nad zainteresowanymi osobami.

(„Samorząd Miejski“ Nr. 16—17/38).

Odpowiedzialność gmin za zobowiązania upoważnionych pracowników.

Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 16. IV. 1937 r. Nr. C. I. 2573/36 orzekł, że przełożony gminy może powierzyć kierownictwo oddzielnych działów administracji i gospodarki miejskiej funkcjonariuszom miejskim i w takim razie za czynności ich, wchodzące w zakres normalnego ich urzędowania, miasto odpowiada wobec osób trzecich, które nie są w tych wypadkach obowiązane sprawdzać ich uprawnień do dokonywania takiej czynności.

Czas pracy pracowników plantacji miejskich

Sąd Najwyższy w orzeczeniu z 5. XI. 1937 r. Nr. C. I. 195/37 orzekł, że plantacje miejskie nie mogą być uznane za zakład pracy, prowadzony w sposób przemysłowy i wskutek tego pracownicy ich nie korzystają z przepisów ustawy z 18 grudnia 1919 o czasie pracy w przemyśle i handlu.

Dochodzenie roszczeń wójta przeciwko gminie.

Sąd Najwyższy w orzeczeniu z 20. IV. 1937 r. Nr. C. II. 3246/36 orzekł, że do rozpoznania sprawy przeciwko Z. U. S. o zwrot składek, uiszczonych za pracownika, który następnie uznany został za niepodlegającego obowiązkowi ubezpieczenia, powołana jest władza administracyjna.

Roszczenie wójta do gminy.

Sąd Najwyższy w orzeczeniu z 5. V. 1937 r. Nr. C. II. 3258/36 orzekł, że roszczenie wójta gminy, oparte na uchwale rady gminnej, o wynagrodzenie za sprawowane przezeń czynności wójta może być dochodzone na drodze procesu cywilnego.

Charakter opłat za ubój w rzeźni miejskiej.

N. T. A. w wyroku z 23 marca 1938 r. L. rej. 4149/34 (Nr. 1379 S w zbiorze wyroków) orzekł, że oddanie w dzierżawę osobie trzeciej prawa poboru opłat za ubój w rzeźni miejskiej, należnych gminie na podstawie odnośnego statutu, nie odbiera tym opłatom charakteru komunalnej daniny publicznej.

Rezygnacja płatnego członka organów ustrojowych związku samorządowego.

Burmistrz jednego z miast niewydzielonych, nie będących siedzibą władz powiatowych, zgłosił na piśmie na ręce starosty powiatowego rezygnację z zajmowanego stanowiska. Wydział powiatowy wyraził zgodę na złożenie mandatu burmistrza przed upływem kadencji i polecił przekazanie urzędowania wiceburmistrzowi.

Rada miejska powzięła następnie uchwałę w sprawie nieprzyjęcia do wiadomości rezygnacji burmistrza, który wobec tego wystosował do starosty odpowiednie pismo w sprawie wycofania wniesionej rezygnacji, a w międzyczasie przekazał urzędowanie swemu zastępcy.

Władza nadzorcza uznała jednak mandat burmistrza za wygasły.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych rozstrzygając w toku instancji odwołanie burmistrza od decyzji wojewody w sprawie uznania mandatu za wygasły, wyjaśniło, co następuje (Nr. SS. 56/237 z 22. VII. 1938 r.).

Postanowienia ustawy samorządowej z 22. III. 1933 r. nie normują trybu postępowania w sprawie składania przed upływem kadencji mandatu przez płatnych członków organów ustrojowych związków samorządowych *).

Wobec powyższego złożenie mandatu w tych wypadkach zależne jest jedynie od oświadczenia woli zainteresowanego członka organu ustrojowego związku samorządowego i nie wymaga przyjęcia do wiadomości ani powzięcia decyzji w tej sprawie przez jakikolwiek kolegialny organ gminny lub władzę nadzorczą.

Za prawnie obojętną uważać należy formę oświadczenia woli w sprawie złożenia mandatu, okoliczność, czy to oświadczenie zostało złożone władzy nadzorczej, czy też organowi związku samorządowego, jak również stanowisko zajęte w tej sprawie przez władze nadzorcze czy organa właściwego związku samorządowego.

Za widoczny wyraz oświadczenia woli w sprawie złożenia mandatu należy natomiast uznać fakt złożenia urzędowania względnie przekazania urzędowania innemu, powołanemu do tego członkowi organu związku samorządowego.

Z powyższego wynika, że decyzja wydziału powiatowego, dotycząca zarówno wyrażenia zgody na złożenie mandatu burmistrza, jak również przekazania urzędowania wiceburmistrzowi, jest bez znaczenia prawnego, dla uznania mandatu burmistrza za wygasły.

Wygaśnięcie mandatu spowodowało złożone przez burmistrza oświadczenie woli (rezygnacja) i przekazanie urzędowania wiceburmistrzowi. Cofnięcie późniejsze wniesionej rezygnacji, wobec faktu przekazania urzędowania, należy uważać za prawnie obojętne (Gazeta Admin. Nr. 16/38).

*) Postanowienia art. 6 ustawy samorządowej z 23. III. 1933 r. stosują się tylko do niepłatnych członków organów ustrojowych związków samorządowych, zajmujących stanowiska z wyboru.

Poradnictwo samorządowe.

Zarząd Miejski w T. zapytuje:

W związku z prowadzoną akcją porządkową, uruchomione zostały komisje sanitarne. W pracach komisji brali udział sporadycznie członkowie Zarządu Miejskiego, członkowie Rady Miejskiej i stali pracownicy Zarządu Miejskiego.

Prace swe komisja wykonywała poza normalnymi czynnościami urzędowymi w godzinach popołudniowych, 4—5 godzin dziennie na terenie bliższym i dalszym odległym czasem do 2 km.

Przy zakończeniu akcji pracownicy zwrócili się z prośbą do Zarządu Miejskiego o udzielenie im remuneracji z tytułu wykonania prac nadzwyczajnych poza normalną pracą biurową.

Na zebraniu Zarządu Miejskiego inni członkowie komisji sanitarnej wysunęli również żądania przyznania im wynagrodzenia, mimo że brali udział w pracach, jak wyżej wspomniano, sporadycznie.

Zarząd Miejski załatwił prośbę pracowników i reszty członków komisji odmownie, stając na tym stanowisku, że pracownicy mimo pracy w godzinach po urzędowych, wykonywali czynności ściśle służbowe.

Czy pracownikom może być przyznane dodatkowe wynagrodzenie w formie remuneracji za nadzwyczajną pracę z sum przewidzianych na ten cel w zatwierdzonym budżecie. Czy innym członkom komisji poza pracownikami należy się jakiekolwiek wynagrodzenie. Czy do wypłaty wynagrodzenia (remuneracji) pracownikom potrzebna jest uchwała organu kolegialnego Zarządu Miejskiego, jeżeli potrzebne na ten cel sumy przewidziano i Rada Miejska budżet taki uchwaliła, a Wydział Powiatowy preliminarz zatwierdził.

Odpowiedź:

W sprawie poruszonej w pytaniu należy odrębnie potraktować pretensje członków rady miejskiej, odrębnie członków Zarządu Miejskiego, a odrębnie pracowników miejskich, a więc:

1. Brak jest jakiejkolwiek podstawy prawnej do przyznawania wynagrodzeń, odszkodowań i t. p. członkom rady miejskiej za czynności spełniane przez nich, wobec czego żądanie radnych jest bezpodstawne i nie może być uwzględnione.

2. Odnośnie członków Zarządu Miejskiego (niezawodowych, wiceburmistrzów i ławników) postanawia art. 53 ust. (3) ustawy o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorialnego oraz §§ 50 i 51 II rozporządzenia wykonawczego Ministra Spraw Wewnętrznych, że mogą oni otrzymać odszkodowanie z tytułu wykonywanej pracy, ale pod dwoma warunkami:

a) że gmina posiada na ten cel środki finansowe i ma odpowiedni kredyt w budżecie,
b) że zainteresowany członek Zarządu zgłosił żądanie odszkodowania i **udowodnił znaczny uszczerbek w zarobkach w głównym zawodzie, poniesiony wskutek udziału w pracach Zarządu.**

Z uwagi na to pretensje członków zarządu miejskiego mogą być zaspokojone tylko w tym wypadku, jeżeli oba warunki podane wyżej zachodzą.

3. Pracownicy miejscy nie mają prawa do wynagrodzenia za pracę poza godzinami biurowymi, ale mogą dostać remuneracje, jeżeli budżet gminy na rok bieżący przewiduje kredyt na remuneracje i jeżeli ten kredyt nie został dotąd wyczerpany. Przyznanie remuneracji w obrębie kredytu na ten cel uchwalonego przez radę miejską i zatwierdzonego w budżecie przez władzę nadzorczą należy do kompetencji zarządu miejskiego, działającego jednoosobowo (art. 44 i 46 ust. (1) ustawy z 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorialnego). W związku z postanowieniem ust. (2) art. 44 przytoczonego przełożony gminy może zasięgnąć opinii kolegium zarządu.

Zarząd gm. w S. zapytuje:

Czy przyjmowanie, ustalanie w służbie i zwalnianie pracowników należy do kompetencji rady miejskiej, zarządu działającego kolegialnego, czy przełożonego gminy?

Odpowiedź:

Art. 43 i 44 ustawy samorządowej z 23 marca 1933 r. ustalają wyczerpująco kompetencje rady miejskiej i zarządu miejskiego, działającego kolegialnie. Wobec tego, że artykuły te nie wymieniają przyjmowania pracowników, ustalania w służbie i zwalniania pracowników, sprawy te należą do przełożonego gminy (art. 46 i 47 ustawy samorządowej). Należy zaznaczyć, że wyjątek stanowi zwalnianie w drodze dyscyplinarnej, które należy do kompetencji rady miejskiej z uwagi na postanowienia art. 120 ustawy samorządowej z 1933 r. i § 64 ustawy z 13 marca 1889 (Dz. U. Kr. Nr. 24, ewent. § 55 ustawy z 3 lipca 1896, Dz. U. Kr. Nr. 51).

Wydawnictwa.

Związek Rewizyjny Samorządu Terytorialnego. Biuletyn Nr. 6. Warszawa, w sierpniu 1938 roku.

Druk na prawach rękopisu.

Działalność Powiatowych Związków Samorządowych w Zakresie Gospodarki Drogowej.

Opracował na podstawie wyników pierwszych rewizyj 233 powiatowych związków samorządowych, przeprowadzonych przez Związek Rewizyjny Samorządu Terytorialnego w latach 1935—1937. Mgr Stanisław Michalski.

Spis rzeczy: Charakterystyka materiału. — Uwagi ogólne. — Źródła finansowania gospodarki drogowej. — Opłaty drogowe. — Koszty administracji drogowej. — Zużywanie dochodów drogowych na cele niedrogowe. — Dopłaty do dróg państwowych. — Obsługa długów. — Utrzymanie dróg. — Budowa dróg. — Sprawa samowystarczalności finansowej związków samorządowych pod względem drogowym. — Służba drogowa. — Budowa systemem gospodarczym i przez przedsiębiorców. — Stosunek powiatowych związków samorządowych do dróg gminnych. — Świadczenia drogowe w naturze. — Spółki drogowe.

Zawierając materiały sprawdzone przez rewidentów Związku Rewizyjnego Samorządu Terytorialnego Wydawnictwo będzie cennym źródłem poznania samorządowej gospodarki drogowej dla wszystkich interesujących się tym działem gospodarki samorządowej.

Związek Rewizyjny Samorządu Terytorialnego. Biuletyn Nr. 7. Warszawa, w sierpniu 1938 roku.

Druk na prawach rękopisu.

Uwagi o wydatkach na zarząd ogólny w miastach wydzielonych.

Opracował na podstawie protokółów z rewizji gospodarki 49 miast wydzielonych (bez m. st. Warszawy i miast województwa śląskiego) przeprowadzonych przez Związek Rewizyjny Samorządu Terytorialnego w latach 1935—1937. Mgr Witold Sommer. — Referent Zw. Rew. Sam. Ter.

Spis rzeczy: Wstęp. — Wydatki na zarząd ogólny. — Wydatki osobowe: 1) uposażenia członków zarządów miejskich, 2) uposażenia pracowników miejskich, 3) ubezpieczenia: a) ubezpieczenie emerytalne, b) ubezpieczenie chorobowe. — Wydatki rzeczowe.

Kształtowanie wydatków na zarząd ogólny w większych miastach jest zagadnieniem ważnym i często skomplikowanym. Chodzi o utrzymanie równowagi między uzasadnionymi postulatami pracowników a koniecznością zachowania aktywności gospodarki miejskiej, którą wydatki administracyjne pomniejszą. Następnie wysokość wydatków na zarząd ogólny jest w podobnych warunkach wykładnikiem sprawności organizacyjnej zarządu gminy. Materiały ogłoszone w wydawnictwie orientując w kształtowaniu się wydatków na zarząd ogólny w poszczególnych miastach przyczynią się do skrystalizowania się poglądów w omawianej sprawie.

Zarząd Główny Towarzystwa Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych.

Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych za rok 1937 i plan pracy na rok następny.

Nakładem Zarządu Głównego Towarzystwa Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych. — Warszawa, 1938.

Zwiększająca się stale, nadzwyczaj dodatnia, rola Towarzystwa Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych w finansowaniu budownictwa szkolnego uzasadnia najżywsze interesowanie się samorządowców działalnością Towarzystwa, którą „Sprawozdanie“ wyczerpująco opisuje.

Miasto Tarnów. Rok I. **Rocznik Statystyczny Miasta Tarnowa za rok 1936.**

Nakładem Gminy m. Tarnowa.

Wydawnictwo obejmuje następujące dane statystyczne: Klimat. — Ruch ludności. — Zdrowotność i organizacja służby zdrowia. — Przestępczość. — Pożarnictwo. Bezrobocie. Aprowizacja. — Ruch budowlany. — Produkcja przedsiębiorstw, rzeźni, elektrowni, gazowni. — Opieka społeczna. — Kredyt samorządowy (Komunalna Kasa Oszczędności m. Tarnowa i Zakład Zastawniczy Funduszu Podupadłych Mieszczan).

Teksty w języku polskim i francuskim.

Wydawca: Instytut Administracyjno-Gospodarczy w Krakowie. — Redaktor odpowiedzialny: Mgr JÓZEF PRZETOCKI
Drukarnia „ORBIS“ w Krakowie-Dębnikach, ul. Barska 41.